

TEATR POLONIA

CHRISTOPHER HAMPTON

ZYCIE PANI POMSEL

PRZEKŁAD: MAŁGORZATA WRZESIŃSKA

REŻYSERIA: GRZEGORZ MAŁECKI

WYSTĘPUJE: ANNA SENIUK **PREMIERA: 22.09.2022**

Sztuka o oryginalnym tytule „German Life” autorstwa Christophera Hamptona została stworzona na podstawie życia i świadectwa Brunhilde Pomsel oraz na podstawie filmu dokumentalnego „A German Life” by Christian Krönes, Olaf Müller, Roland Schrotthofer and Florian Weigesamer/Blackbox Film & Media Productions (www.blackboxfilm.at). Prawa autorskie autora i tłumaczkii do sztuki reprezentuje w Polsce Agencja Dramatu i Teatru ADIT. Fotografia: Krzysztof Opaliński

Christopher Hampton

Życie Pani Pomsel

Reżyseria:

Grzegorz Małecki

Przekład:

Małgorzata Wrzesińska

Scenografia i kostiumy:

Dorota Kołodyńska

Światło i projekcje:

Prot Jarnuszkiewicz
i Grzegorz Małecki

Animacje:

Julia Mirny

**Asystentka scenografa
i kostiumologa:**

Małgorzata Domańska

Realizacja światła:

Waldemar Zatorski

Realizacja dźwięku:

Michał Suwiński

Producent wykonawczy:

Magdalena Kłosińska

**Asystentka producenta
wykonawczego:**

Rozalia Saramonowicz

Obsada:

Anna Seniuk

W materiałach filmowych Justyna Kowalska jako Eva Löwenthal

Premiera: 22 września 2022 r.

Sztuka o oryginalnym tytule „German Life” autorstwa Christophera Hamptona została stworzona na podstawie życia i świadectwa Brunhilde Pomsel oraz na podstawie filmu dokumentalnego „A German Life” by Christian Krönes, Olaf Müller, Roland Schrotthofer and Florian Weigesamer/ Blackbox Film & Media Productions (www.blackboxfilm.at). Prawa autorskie autora i tłumaczkę do sztuki reprezentuje w Polsce Agencja Dramatu i Teatru ADIT. Fotografia: Krzysztof Opaliński

*Dołożyliśmy wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli praw autorskich zdjęć użytych w spektaklu i niniejszej publikacji, jednak nie zawsze było to możliwe. Upraszamy wszystkich zainteresowanych o kontakt w celu dopełnienia formalności prawnych.

Every effort has been made to trace all the copyright holders of the photographs used in performance and in this publication, which however was not possible in every case. We kindly request all interested parties to contact us to complete the legal formalities.

Dziękujemy pani Justynie Kowalskiej za użyczenie wizerunku do materiałów filmowych w spektaklu Życie pani Pomsel

Katarzyna Wężyk Pomselcia

Zwykła dziewczyna. Ani wyjątkowo piękna, ani szczególnie brzydka, bystra, ale niezbyt ambitna. Przeciętna. Dla znajomych – *Pomselchen*. Pomselcia. Z normalnej, porządnej niemieckiej rodziny, takiej, w której ojciec jest bogiem, a dzieci wychowuje się surowo i nie szczędzi ręki, gdy są niegrzeczne. Porządek bowiem musi być, a dyscyplina to podstawa. I było to dobre wychowanie; dobre, bo skuteczne: Brunhilde wyrosła na dziewczynę posłuszną, pracowitą i sumienną – taką, co to do pracy pójdzie nawet wtedy, gdy Brama Brandenburska jest pod ostrzałem, a Rosjanie i Amerykanie zamykają okrążenie miasta. „No cóż, mój problem zawsze polegał na tym, że byłam zbyt gorliwa i obowiązkowa”.

Taka stenotypistka to skarb w każdej instytucji. Także w Ministerstwie Propagandy III Rzeszy.

Na historię Brunhilde Pomsel dramaturg Christopher Hampton trafił w 2016 roku: przyjaciel polecił mu austriacki film dokumentalny o sekretarce Goebbelsa. Gdy dostał od jego autorów zapis 30 godzin rozmów z ponad stuletnią wtedy Pomsel, zobaczył materiał na sztukę o – jak to ujął

w angielskim tytule – niemieckim życiu. Takim zupełnie zwykłym, niezbyt zainteresowanym polityką i pozbawionym ambicji zmieniania świata, życiu, które zazwyczaj jest udziałem większości ludzi. Czy było ono możliwe w państwie totalitarnym? Czy w III Rzeszy można było, wzorem japońskich mądrych małpek, nie widzieć zła, nie słyszeć zła, nie mówić nic złego, no i, przede wszystkim, nie czynić zła? Na ile odpowiedzialni za zbrodnie nazizmu byli zwykli Niemcy i zwykłe Niemki, którzy przecież tylko chcieli żyć w spokoju, sumiennie wykonywać swoją pracę i się nie wychylać? Czy to ich wina, że przejechał po nich walec historii?

Pomsel uważa, że nie. Ona przecież robiła tylko to, co do niej należało i zgodnie z tym, jak ją wychowano. Była robotna i posłuszna, i była z tego dumna. Do partii wstąpiła, bo jej powiedziano, że w pracy legitymacja będzie potrzebna. Do radia trafiła przypadkiem, do ministerstwa propagandy – bo świetnie stenografowała. Płacili bardzo dobrze, dla dziewczyny z klasy robotniczej wręcz fortunę, jak mogła powiedzieć „nie”? Koleżanki były miłe, koledzy cudowni, szef, Goebbels – OK, może i traktował podwładnych jak powietrze i castingi aktorkom urządzał we własnej

garsonierze, ale są gorsi przełożeni. Miał też, nie zapominajmy, uroczę dzieci i życzliwą żonę. Co Pomsel przepisywała, nie pamięta. Nic interesującego w każdym razie. Jeśli dostała zakaz czytania dokumentów, to nawet nie zajrzała, choćby nie wiem jak ją zżerała ciekawość. Polecenie to polecenie. Co by to zresztą zmieniło, gdyby go nie wykonała? Gdyby drążyła, gdzie zniknęli znajoma praczka i sąsiadka, i spiker z radia, i były szef? Trafiałby na gilotynę jak to głupie rodzeństwo Schollów. A ona chciała żyć. Wy byście nie chcieli?

No i, nie zapominajmy, Brunhilde Pomsel była kobietą.

Faszyzm fetyszyzował męskość. Sprzedawał wagnerowski mił blond supermana z kwadratową szczęką, żelazną pięścią i czołem nieskażonym wątpliwością, uosobienie młodości, siły fizycznej, dominacji i potencji. Prawdziwy aryjski mężczyzna znajdował się najwyżej w hierarchii bytów, prawdziwa, nieskażona bolszewickimi mrzonkami o emancypacji aryjska kobieta znalazła swoje miejsce: była odpoczynkiem wojownika i, przede wszystkim, matką jego dzieci. Jak powiedział Adolf Hitler, nie ma dla Niemki

większego honoru niż być matką synów i córek narodu. Patriarchalny podział ról miał wynikać z komplementarnej natury obu płci. Jeśli mężczyźni są aktywni, agresywni, decyzyjni, zdolni do abstrakcyjnego myślenia i przejęcia inicjatywy, to kobiety muszą być bierne, pozbawione ambicji, emocjonalne i słabe – i nigdy tak naprawdę do końca dorosłe.

I to jest druga, ta mniej oczywista, linia obrony Brunhilde Pomsel. Jak możesz być winna, skoro nie posiadasz żadnej sprawczości? Skoro nikt nie traktuje cię poważnie? Przecież kiedy ojciec powiedział, że dość nauki, przerwała naukę. Przecież jej chłopak nawet nie próbował z nią rozmawiać o polityce, bo była dziewczyną – nie przyszło mu do głowy, że kobieta może się interesować takimi rzeczami. Przecież, jak mawiał Hermann Goering, kobieta ma „wziąć garnek, szufelkę i zmiotkę i wyjść za mąż”. Jaką odpowiedzialność ponosi osoba ze zmiotką?

We wpajanych od dzieciństwa posłuszeństwie, podrzędności i bierności można się całkiem wygodnie umościć, nawet jeśli bywa ciasno, duszno i czasem jakieś uparte poczucie winy próbuje

przebić się przez ten kokon. Można ich użyć jako tarczy, gdy zapytają, co zrobiłaś, by pomóc żydowskiej przyjaciółce. Koledze gejowi. Wszystkim współobywatelom, których twój pracodawca, rząd III Rzeszy, wysyła na śmierć, bo nie podoba mu się ich pochodzenie, orientacja seksualna czy poglądy polityczne. To jest, przepraszam, wysyła na reedukację. O tym, co naprawdę działo się w obozach koncentracyjnych, Brunhilde Pomsel przecież nic, ale to zupełnie nic nie wiedziała. Nikt w pracy o tym nie mówił, a już na pewno nie stenotypistce.

„Życie pani Pomsel”, masterclass w samousprawiedliwianiu i znakomita

analiza procesu myślenia hilbergowskiego biernego świadka, jest dziś boleśnie aktualne w kontekście rosyjskim. Tam też goebbelsowska w skali i bezczelności propaganda uzasadnia mordowanie sąsiadów i aneksję terytoriów pseudohistoryczną mitologią i zmyślonym zagrożeniem, i też świat się zastanawia, ile naprawdę wiedzą tak zwani zwykli Rosjanie. I czy oni także w gruncie rzeczy po prostu nie chcą wiedzieć.

Ale to jest ta łatwa interpretacja. Asekurancka. Bo pytanie oczywiście brzmi: czy ja chciałbym wiedzieć? Czy ja bym zaprotestowała?

Katarzyna Wężyk – publicystka „Gazety Wyborczej”, autorka książek: *Kanada. Ulubiony kraj świata* i *Aborcja jest*. Prowadzi podcast „Herstorie Wysokich Obcasów”

Pani Pomsel – Anna Seniuk

Anna Seniuk

Wybitna aktorka i pedagoga teatralna. Skończyła Państwową Wyższą Szkołę Teatralną w Krakowie i przez pierwsze sześć lat swojej scenicznej kariery grała w Starym Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej, gdzie zadebiutowała rolą Irmy w *Wariatce z Chaillot* Jeana Giraudoux.

Współpracowała tam z Jerzym Jarockim, Konradem Swinarskim, Bogdanem Hussakowskim i Józefem Szajną. Do jej najlepszych ról należały m.in.: Dziewica w *Nie-Boskiej komedii* Zygmunta Krasieńskiego w głośnej inscenizacji Swinarskiego, Marusia w *Zmierzchu* Izaaka Babla (1966) i Mariola w *Mojej córeczce* Tadeusza Różewicza w reżyserii Jarockiego (1968). Po latach wspominała: „Teatr Stary to było miejsce, w którym zawsze czułam się bezpiecznie. Nie spotkała mnie tam żadna ludzka zawiść, nie pamiętam, żeby były tam jakiegokolwiek zgrzyty, antypatie. Przeciwnie. Ludzie ze Starego mnie uformowali, otoczyli opieką, nauczyli zawodu. (...) Tam absolutnie wszyscy byli artystami, od portiera przez krawcową, garderobianą, po ekipę techniczną”.

Po przeprowadzce do Warszawy w 1970 roku była aktorką Teatru Ateneum, Teatru Powszechnego i Teatru Polskiego. Od 2003 roku występuje w Teatrze Narodowym w Warszawie.

Do jej najwybitniejszych ról w pierwszym okresie warszawskim należą: Hania w *Glupim Jakubie* Tadeusza Rittnera (u boku Jana Świdierskiego grającego Szambelana i reżyserującego to przedstawienie), Solwejga w *Peer Gyncie* Henrika Ibsena w reżyserii Macieja Prusa,

Solange w *Pokojówkach* Jeana Geneta w reżyserii Henryka Baranowskiego, Stena w *Skoro go nie ma* Tadeusza Peipera w reżyserii Janusza Warmińskiego czy Królowa w *Pannie Tutli-Putli* Witkacego w reżyserii Janusza Warmińskiego.

Z czasów Teatru Powszechnego do historii przeszły z kolei jej tak zróżnicowane role, jak: Karolina Maria David w *Nocy trybada* Pera Olova Enquista w reżyserii Ernsta Günthera czy uznana za absolutnie wybitną Nadieżda Monachowa w *Barbarzyńcach* Maksyma Gorkiego w reżyserii Aleksandra Bardiniego.

Bardzo ważny rozdział aktorskiej kariery Anny Seniuk to znakomite role fredrowskie, poczynając od Podstoliny w *Zemście* w reżyserii Zygmunta Hübnera (nagroda za rolę na 5. Opolskich Konfrontacjach Teatralnych), powtórzonej potem w Teatrze Polskim w reżyserii Kazimierza Dejmka, który reżyserował również *Pana Jowialskiego*, gdzie grała Szambelanową. Z kolei Andrzej Łapicki reżyserował ją jako Panią Dobrójską w *Ślubach panińskich* i Orgonową w *Damach i huzarach*. Ale na scenie Teatru Polskiego aktorka mierzyła się także z innym repertuarem – była m.in. Księżną Iriną w *Szawcach* Witkacego w reżyserii Jerzego Krasowskiego czy Oną w *Sztuce konwersacji* Kazimierza Brandysa przygotowanej przez Łapickiego, z którym stworzyła popisowy aktorski duet. Jednym z jej największych sukcesów aktorskich była rola Zefiry w staropolskim *Żywocie Józefa* Mikołaja Reja w inscenizacji Kazimierza Dejmka, nagrodzona na 12. Opolskich Konfrontacjach Teatralnych.

Od roku 2003 Anna Seniuk jest aktorką Teatru Narodowego w Warszawie, gdzie stworzyła kreacje: Kulki w *Kosmosie* Witolda Gombrowicza, Matryony Czelcowej w *Miłości na Krymie* Sławomira Mrożka w reżyserii Jerzego Jarockiego, Pani Martin w *Łysej śpiewaczce* Eugene'a Ionesco w reżyserii Macieja Prusa, a przede wszystkim Lewiwy w *Udręce życia* Hanocha Levina w reżyserii Jana Englerta. Obecnie można ją oglądać na scenie narodowej jako Selmę Lagerlöf w *Twórcy obrazów* Pera Olova Enquista i Ciotunię w *Ułanach* Jarosława Marka Rymkiewicza.

Równie imponująca jest lista jej ról w Teatrze Polskiego Radia (ponad 40!) czy w dubbingu.

Wyreżyserowała też kilka spektakli muzycznych w Studiu Lutosławskiego z muzyką Macieja Maleckiego i udziałem Polskiej Orkiestry Radiowej, m.in.: *Nie-Boska Symfonia*, *Balladyna*, *Pchła Szachrajka* (tę również w Operze Wrocławskiej).

Rzecz jasna największy rozgłos przyniosły Annie Seniuk role telewizyjne i filmowe (ma ich na koncie prawie 70), z kultową wręcz Magdą Karwowską w serialach *Czterdziestolatek* i *Czterdziestolatek 20 lat później* w reżyserii Jerzego Gruzy na czele oraz Magdą Domaradzka w serialu kostiumowym *Czarne chmury*. Jednak jej role w filmach kinowych również weszły do kanonu doskonałości aktorskiej, np. Antonina w *Bilecie powrotnym* Ewy i Czesława Petelskich, Julcia w *Pannach z Wilka* Andrzeja Wajdy, Magda w *Ćmie* Tomasza Zygadły (w znakomitym duecie z Romanem Wilhelmim) czy Handzia w *Konopielce* Witolda Leszczyńskiego.

Wśród wielu nagród, które otrzymała, trzeba wspomnieć Nagrodę Prezesa Rady Ministrów II stopnia za kreacje aktorskie (1979), Doroczną Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie teatru, nagrodę dla Nauczycieli Akademickich za Całokształt Dorobku, Nagrodę im. Aleksandra Zelwerowicza (przyznaną przez redakcję miesięcznika „Teatr”) za sezon 1991/1992, za rolę Dulskiej w *Moralności Pani Dulskiej* w Teatrze Telewizji i Nagrody im. Ireny Solskiej, Nagrodę Honorową „Jańcia Wodnika” na 24. Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Filmowej „Prowincjonalia” we Wrześni (2017), nagrodę „Ikona Polskiego Kina” na 7. Kołobrzeskim Festiwalu Filmowym „Suspense Film Festival” (2018) oraz „Płatynowego Szczeniaka” – nagrodę za szczególne osiągnięcia w aktorstwie filmowym na 7. Festiwalu Aktorstwa Filmowego im. Tadeusza Szymkowskiego we Wrocławiu (2018).

Jest też laureatką „Fajansowej Maski” – nagrody w plebiscyście publiczności we Włocławku (1979), laureatką plebiscytu tygodnika „Antena” na najpopularniejszą aktorkę 1993 roku, laureatką pierwszego (1998) i piątego miejsca (2003) w plebiscyście „Złota Piątka TeleRzeczpospolitej”, zdobywczynią Telekamery (nagrody czytelników „Tele Tygodnia”, 1999) i Telemaski dla najlepszej aktorki w Teatrze Telewizji w sezonie 2003/2004.

Od 1998 roku jest profesorką w warszawskiej Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza.

„Aktorstwo to usługi dla ludności. Rzemiosło wykonywane lepiej lub gorzej. Czasem – tajemnica” – powiedziała przed kilku laty w rozmowie z Grzegorzem Sroczyńskim opublikowanej w „Wysokich Obcasach”.

Christopher Hampton

Christopher Hampton (ur. 26 stycznia 1946 r.), brytyjski dramaturg, scenarzysta, tłumacz i reżyser filmowy. Swoją pierwszą sztukę *When Did You Last See My Mother?* napisał w wieku 18 lat. Od tamtej pory stworzył wiele nagradzanych dramatów, m.in.: *Niebezpieczne związki*, będące adaptacją powieści Pierre'a Choderlosa de Laclosa, *Filantrop* czy *Niemieckie życie*.

W 1964 roku rozpoczął studia w Oxfordzie, w New College, gdzie studiował filologię niemiecką i francuską. Ukończył je w 1968 roku z bardzo dobrymi wynikami. Teatrem zainteresował się już podczas studiów i w 1966 roku został najmłodszym pisarzem, którego dramat kiedykolwiek wystawiono na West Endzie. W latach 1968–70 pracował w Royal Court Theatre w Londynie jako etatowy dramaturg. W latach 80. zaczął pisać również scenariusze telewizyjne.

Jest autorem librett do trzech oper Philipa Glassa i współautorem trzech musicali, w tym scenariusza do *Bulwaru Zachodzącego Słońca*. Zaistniał również jako autor przekładów sztuk Henrika Ibsena, Moliera, Ödöna von Horvátha, Antona Czechowa, Yasminy Rezy, Daniela

Kehlmana i Floriana Zellera. Jest laureatem m.in. czterech Nagród Tony, trzech Nagród Oliviera, pięciu nagród Evening Standard Theatre Awards i nagrody New York Drama Critics' Circle Award.

Jego najbardziej znanym utworem jest sceniczna adaptacja powieści Choderlosa de Laclosa *Niebezpieczne związki*. Sztukę tę zagrano prawie 2000 razy w Royal Shakespeare Company.

Nie mniej imponująca jest jego kariera w świecie filmu. Wśród wielu scenariuszy Hamptona znajdują się m.in.: znów *Niebezpieczne związki*, *Calkowite zaćmienie* i *Niebezpieczna metoda*. Jest także reżyserem i scenarzystą filmów *Carrington*, *Tajny agent* i *Mroczna Argentyna*.

W historii kinematografii zapisał się jako laureat dwóch Oscarów, trzech nagród BAFTA, nagrody Gildii Amerykańskich Scenarzystów, nagrody Prix Italia, Nagrody Specjalnej Jury w Cannes czy nagrody Hollywood Screenwriter of the Year. W 2021 roku za scenariusz filmu *Ojciec*, napisany wspólnie z Florianem Zellerem, otrzymał nagrodę BAFTA i Oscara za najlepszy scenariusz adaptowany.

Grzegorz Małecki

Aktor, reżyser, scenarzysta. Absolwent warszawskiej Akademii Teatralnej; gdy ją kończył, został pierwszym w historii aktorem, który na Festiwalu Szkół Teatralnych w Łodzi otrzymał aż pięć nagród, m.in.: nagrodę główną, nagrodę publiczności, nagrodę dziennikarzy, nagrodę w postaci stypendium w Teatrze Narodowym w Warszawie, w którym gra do dziś.

W 2010 roku został laureatem prestiżowej nagrody aktorskiej Feliks Warszawski w kategorii najlepsza drugoplanowa rola męska za rolę Edka w *Tangu* Sławomira Mrożka w reżyserii Jerzego Jarockiego w Teatrze Narodowym w Warszawie (spektakl miał również premierę w Teatrze Telewizji w grudniu 2012 roku).

Za rolę Terry'ego w spektaklu *W mrocznym mrocznym domu* w reżyserii Grażyny Kani dostał nagrodę dla najlepszego aktora na XV Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Reżyserskiej Interpretacje w Katowicach; znalazł się też dzięki niej w gronie osób zgłoszonych do nominacji do Paszportów Polityki 2012.

W 2011 roku wystąpił w widowisku telewizyjnym *Smutek, czyli ostatni naiwni* (reż. Maciej Stuhr), w którym wcielił się w postać Jerzego

Wasowskiego, a z kolei w 2021 roku w serialu *Osiecka* zagrał drugiego ze Starszych Panów – Jeremiego Przyborę. Nagrał też płytę *Marmolada na księżycu* z tekstami Grzegorza Wasowskiego i muzyką Macieja Małeckiego, gdzie piosenką przez niego śpiewanym towarzyszyła Polska Orkiestra Radiowa i muzycy jazzowi. Na muzyce Jerzego Wasowskiego oparty był też spektakl impresaryjny *Miasteczko Harmider*, który napisał wraz z Ewą Konstancją Bułhak i w którym sam wystąpił.

W sumie zagrał dotychczas w ponad 40 sztukach teatralnych, głównie na deskach Teatru Narodowego, za które nominowany był do wielu znaczących nagród aktorskich, m.in.: sześć razy do Feliksów Warszawskich, Nagrody im. Cypriana Kamila Norwida czy Nagrody im. Aleksandra Zelwerowicza przyznawanej przez miesięcznik „Teatr”. Ma na swoim koncie także 20 ról w Teatrze Telewizji, ponad 40 w Teatrze Polskiego Radia (czytał tam też Sienkiewiczowskie „Ogniem i mieczem”), wiele ról serialowych, filmowych oraz w dubbingu i w grach komputerowych.

Jego reżyserskim debiutem było *Tchnienie* Duncana Macmillana w Teatrze Narodowym w 2018 roku.

Dorota Kołodyńska

Scenografka i kostiumografka. Jest absolwentką Wydziału Grafiki oraz Katedry Scenografii Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Prowadzi Pracownię Projektowania Kostiumu i Przestrzeni Scenicznej na Wydziale Scenografii macierzystej uczelni.

Współpracowała przy ponad 90 spektaklach m.in. dla teatrów warszawskich: Narodowego, Polskiego, Dramatycznego, Studio, Współczesnego, Polonia, Ateneum, Polskiej Opery Królewskiej, a także Teatru Polskiego we Wrocławiu, Teatru im. Stefana Jaracza w Łodzi, Teatru Wybrzeże w Gdańsku, Teatru Muzycznego w Gdyni. Miała możliwość pracy z uznanymi reżyserami, takimi jak: Ivan Alexandre, Zbigniew Brzoza, Izabella Cywińska, Piotr Cieślak, Andrzej Domalik, Jan Englert, Krystyna Janda, Jarosław Kilian, Kazimierz Kutz, Agnieszka Lipiec-Wróblewska, Ryszard Peryt, Andrzej Seweryn, Grzegorz Wiśniewski, Zbigniew Zapasiewicz.

Z wybitnym reżyserem francuskim Jacquesem Lassallem w latach 2005–15 zrealizowała polskie inscenizacje dzieł klasyki europejskiej (Szekspira, Moliera, Marivaux, de

Musseta) w teatrach Narodowym i Polskim w Warszawie.

Jest autorką kostiumów (w autorskiej wersji non-replica) do większości głośniejszych widowisk musicalowych Teatru Muzycznego Roma w Warszawie, przede wszystkim we współpracy z reżyserem i dyrektorem Romy Wojciechem Kępczyńskim; wśród nich są polskie prapremiery *Kotów*, *Grease*, *Tańca wampirów*, *Deszczowej piosenki*, disneyowskiego *Aladyna*, *Mamma Mia!*, *Aidy* Eltona Johna i Tima Rice'a oraz oryginalne polskie musicale, jak *Piotruś Pan* w reżyserii Janusza Józefowicza, *Akademia pana Kleksa* i superprodukcja *Piloci* w reżyserii Wojciecha Kępczyńskiego.

Projektowała kostiumy do fabularnych filmów Piotra Dumay *Las* i *Ederly*.

Jej prace prezentowane były na wystawach m.in.: w Chińskim Narodowym Muzeum Jedwabiu, Hangzhou (Chiny), w Salach Wystawowych Muzeum Teatralnego (2012) oraz w Salach Redutowych Teatru Wielkiej Opery Narodowej w Warszawie (2013), a także w Muzeum Teatralnym im. Bahruszyna w Moskwie (2015).

Prot Jarnuszkiewicz

Jest profesorem zwyczajnym sztuki. W latach 2016–2020 pełnił funkcję dziekana Wydziału Sztuki Mediów, obecnie (od września 2020 roku) jest prorektorem ds. współpracy zewnętrznej i promocji Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Prowadzi Pracownię Relacji Wizualnych, której absolwenci czterokrotnie zdobywali tytuł najlepszego dyplomu Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Jest również wykładowcą Warszawskiej Szkoły Filmowej.

Studia wyższe odbył w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi na Wydziale Operatorskim i Realizacji Telewizyjnej na kierunku Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia w trybie stacjonarnym. Studiował pod kierunkiem m.in.: prof. Ewy Braun, prof. Mieczysława Jahody, prof. Andrzeja Jaroszewicza, prof. Witolda Sobocińskiego i prof. Jerzego Wójcika.

Działa twórczo na dwóch polach. Pierwszym z nich jest fotografia artystyczna. Podczas doskonalenia się jako pedagog równolegle rozwijał się jako aktywny twórca. Zrealizował liczne autorskie projekty fotograficzne, z których najważniejsze to *Portret Rodzinny*, *Trwanie*

Przestrzeni, *Nieobecność*, *Hommage dla Piotra Łazarkiewicza*, *Perfectly Happy People* oraz *For a Moment I Had Everything*.

Zorganizował kilkadziesiąt wystaw w Polsce i zagranicą. Jest autorem licznych publikacji i wydawnictw, w tym dwóch monograficznych: *Przeszłość i Teraźniejszość* (2015) i *For a Moment I Had Everything* (2020). Jego prace znajdują się w kilkudziesięciu kolekcjach prywatnych i muzeach w kraju i poza Polską.

Drugim torem jego rozwoju artystycznego jest reżyseria światła i projekcji wideo w spektaklach teatralnych. Od 2007 roku współpracuje z takimi teatrami, jak: Teatr Rozmaitości, Teatr Wielki czy Teatr Narodowy w Warszawie, Teatr Nowy w Poznaniu, Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Przez ponad 10 lat działalności na tym polu zrealizował blisko 50 projektów reżyserii światła, pracując z reżyserami: Izabellą Cywińską, Grzegorzem Bralem, Zbigniewem Brzozą, Andrzejem Domalikiem, Robertem Drobnuchem, Natalią Korczakowską czy Bogusławem Lindą.

Za zasługi dla kultury polskiej został odznaczony brązowym medalem Gloria Artis.

Małgorzata Domańska

Kostiumografka, scenografka i fotografka.

Jest autorką kostiumów do filmów, m.in.:

Głosy w reż. Janusza Kijowskiego, *Pusta*

klatka w reż. Leszka Barona, *Dyskoteka*

w reż. Roberta Rewińskiego, *Przez dotyk*

w reż. Magdaleny Łazarkiewicz czy *Droga*

powrotna w reż. Jerzego Kaszubowskiego.

Współpracowała przy realizacji kostiumów

m.in. do *Wielkiego Szu* w reż. Sylwestra

Chęcińskiego, *Odwetu* w reż. Tomasza Zygadły,

Lubię nietoperze w reż. Grzegorza Warchoła,

Oskara w reż. Marka Piwowskiego, a także

dwóch spektakli Teatru Telewizji: *I Bogu dzięki*

oraz *Rozmowy z moją matką*. Jest też autorką

fotosów z planów seriali telewizyjnych: *Męskie-*

-żeńskie w reż. Krystyny Jandy oraz miniatur

Joanny Szczepkowskiej *Garderoba damska*.

Przygotowała scenografię do *Małżeństwa*

Marii Kowalskiej w Teatrze Współczesnym we

Wrocławiu w reż. Macieja Domańskiego, gdzie

współpracowała także przy *Trwa jeszcze bal*

w reż. Bohdana Urbankowskiego i *Pannie Tutli-*

-Putli w reż. Grzegorza Warchoła.

W Teatrze Polonia i Och-Teatrze, z którymi

związana jest od początku ich istnienia,

zrealizowała kostiumy m.in. do spektakli

w reżyserii Krystyny Jandy: *Lament*

na Placu Konstytucji, *Seks dla opornych*,

Związek otwarty, *Lekcje stepowania*,

Przedstawienie świąteczne w szpitalu

św. Andrzeja. Współpracowała także przy

spektaklach: *Zaświaty, czyli czy pies ma*

duszę? w reż. Marii Seweryn, *Pod mocnym*

aniołem w reż. Magdy Umer czy *Kobieta*

z widokiem na taras w reż. Stanisława Tyma.

Scenografię i kostiumy przygotowała m.in.

do spektakli: *Kantata na cztery skrzydła*

w reż. Grzegorza Warchoła, *Biała bluzka*

w reż. Magdy Umer, *Kontrakt* w reż. Krystyny

Jandy, *Alicja ♥ Alicja* w reż. Marii Seweryn,

Pierwsza Dama w reż. Grzegorza Warchoła,

Romanca w reż. Wojciecha Malajkata czy

Nos w reż. Janusza Wiśniewskiego.

Jest autorką scenografii do spektakli:

Ich czworo w reż. Jerzego Stuhra,

Jekyll/Hyde w reż. Jakuba Porcari,

Porozmawiajmy po niemiecku

w reż. Łukasza Kosa, *Winny*

w reż. Stanisława Brejdyganta. Jako

asystentka scenografa współtworzyła

ponad 130 przedstawień.

Magdalena Kłosińska

Z Fundacją Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury

związana od samego początku. Zaczynała

w Teatrze Polonia przy pracy nad spektaklem

Stefcia Ćwiek w szponach życia w reż. Krystyny

Jandy. Była inspicjentką i asystentką reżyserów

wielu przedstawień zarówno w Teatrze

Polonia, m.in.: *Wątpliwość* Johna Patricka

Shanleya w reż. Piotra Cieplaka, *Ojciec*

polski Michała Walczaka, *Miłość ci wszystko*

wybaczy Przemysława Wojcieszka, *Piękny*

nieczuły Jeana Cocteau w reż. Edwarda

Wojtaszka, *Klaps! 50 twarzy Greya* w reż. Johna

Weisgerbera, *Alicja po drugiej stronie lustra*

Lewisa Carrolla w reż. Przemysława Jaszczaka

(z grupą PAPAHEMA), *Krzeseła* Eugène'a Ionesco

w reż. Piotra Cieplaka, *Policja. Noc zatracenia*

Sławomira Mrożka i Andrzeja Saramonowicza

w reż. Andrzeja Saramonowicza, *Cwaniary*

Sylwii Chutnik w reż. Agnieszki Glińskiej,

a ostatnio *Siedem sekund wieczności*

Petera Turriniego w reż. Piotra Szalszy, jak

i w Och-Teatrze, m.in.: *Aaa zatrudnimy clowna*

Mateia Visneca w reż. Marcina Hycnara, *Wąsy*

i *Miss HIV* Macieja Kowalewskiego, *Mayday*

i *Mayday 2* Raya Cooneya w reż. Krystyny Jandy

oraz w Och-Cafe: *Pierwsza Dama* M. Kilburg

Reedy w reż. Grzegorza Warchoła, *Romanca*

Jacka Chmielnika w reż. Wojciecha Malajkata.

Uwielbia chodzić po górach, interesuje się

historią himalaizmu, kosmologią i metafizyką.

Z pasji jest masażystką.

Małgorzata Wrzesińska

Absolwentka andragogiki i socjologii religii

na Università degli Studi di Firenze (Włochy)

oraz pedagogiki ogólnej i andragogiki

na Uniwersytecie Warszawskim. Studia

podyplomowe odbyła w Państwowej Wyższej

Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im.

Leona Schillera w Łodzi na kierunku Organizacja

Produkcji Filmowej i Telewizyjnej.

Tłumaczyła dla wydawnictwa Arlekin książki

takich autorek jak: Barbara McMahon, Jessica

Steel, Anne Weale, Lynne Graham czy Susan

Mallery. Dla teatru przełożyła m.in. monodramy

Alana Bennetta ze zbioru *Gadające głowy*:

Kobieta bez znaczenia oraz *Pani od listów*.

Michał Suwiński

Z Fundacją Krystyny Jandy na Rzecz Kultury związany od prawie trzech lat, a samodzielnym realizatorem dźwięku jest w naszych teatrach od pół roku. Doświadczenie zdobywał w małych teatrach, głównie dziecięcych oraz na studiach w Akademii Dziennikarstwa i Realizacji Dźwięku.

Waldemar Zatorski

Realizator i reżyser światła. Z Fundacją Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury związany od wielu lat. Odpowiadał za reżyserię światła spektakli zrealizowanych zarówno w Teatrze Polonia, jak i Och-Teatrze m.in.: *Kantata na cztery skrzydła* w reż. Grzegorza Warchola, *Kubuś Fatalista i jego pan* w reż. Krzysztofa Stelmaszyka, *One Mąż Show* Szymona Majewskiego pod opieką artystyczną Krystyny Jandy i Marii Seweryn, *Uwaga... Publiczność!* w reż. Edwarda Wojtaszka, *Maria Callas. Master Class* w reż. Andrzeja Domalika, *Żeby nie było śladów* w reż. Piotra Ratajczaka czy *Bal manekinów* w reż. Jerzego Stuhra.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ
TEATRU POLONIA I OCH-TEATRU

Szanowni Państwo,

zwracamy się z propozycją dołączenia do Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polonia i Och-Teatru, które powołaliśmy jesienią 2014 roku przy naszej Fundacji. Jego celem jest stworzenie nowej w Polsce tradycji współfinansowania przedsięwzięć artystycznych teatrów przez indywidualnych odbiorców.

Czerpiąc inspirację z popularnych za granicą wzorców, proponujemy Państwu wejście do grona Widzów, którzy wspierają teatr finansowo, tym samym stając się nie tylko entuzjastami sztuki, ale i jej mecenasami.

Przygotowaliśmy trzy modele wspierania Teatru Polonia i Och-Teatru, na każdym poziomie oferując rozmaite korzyści, od zniżek na bilety po zaproszenia na premiery i wsparcie indywidualnego opiekuna. Zapraszamy do zostania naszym Sympatykiem, Darczyńcą lub Mecenasem. Każdy z tych modeli związany jest z roczną opłatą, która przyczyni się do powstania kolejnych produkcji w naszych teatrach.

Obecnie w gronie Mecenasów są m.in.: Pan Zbigniew Canowiecki, Pani Joanna Jezior-Sojka, Państwo Aleksandra i Krzysztof Kamińscy, Pan Mateusz Macher, Pani Joanna Mikołajczyk, Pani Katarzyna Roszak-Mazurek, Pani Halina Roszak, Pani Amelia Śliwińska, Pan Piotr Topolski, Pani Małgorzata Wieczorek, Przyjaciele z Paryża, Codec Systems sp. z o.o., Kulczyk Investments S.A.

Dziękujemy Państwu za okazane wsparcie.

Jeżeli byliby Państwo zainteresowani szczegółami oraz sposobem dołączenia do Towarzystwa Przyjaciół, prosimy o kontakt drogą telefoniczną pod numerem +48 534 885 889 lub drogą mailową: towarzystwo@teatrpolonia.pl.

Twórzmy razem teatr, dla siebie i dla innych.

Z wyrazami szacunku
Zespół Fundacji Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury

PATRON MEDIALNY SPEKTAKLU

Pierwsze
Radio
Informacyjne

JANDA

bądź prawdziwa...

forte NOWA FORMUŁA KREMU Nr 1

Oparta na **ZŁOTYM NOŚNIKU 24-karatowym**, który poprawia biodostępność i skuteczność działania składników przeciwzmarszczkowych.

Zwiększa tym samym potencjał ich działania.

UNIKALNA, AUTORSKA TECHNOLOGIA NICI KOSMETYCZNYCH

Ukierunkowana na uzyskanie efektu **głębokiej rekonstrukcji** – jak przy zabiegu nićmi odmładzającymi. Skoncentrowana na zwiększeniu gęstości włókien kolagenu oraz poprawie napięcia skóry. **Splyca głębokość zmarszczek nawet o 16% w 15 min.** Dla poprawy jędrności i owalu twarzy.

„Dla
jeszcze
piękniejszej,
młodszej
wyglądającej skóry.”

Polecam,
♥ *Krzyszyna Janda*

Dostępne w drogeriach **ROSSMANN** i na janda.pl

Premiery w 2022 roku dofinansowane przez:

Doradca prawny teatrów:

Partner premier:

A//.ARISTO

Mecenas technologiczny teatrów:

Patroni medialni:

Partner teleinformatyczny teatrów:

Program wydrukowano w:

Projekt graficzny:

progressivo

Sesja plakatowa i zdjęcie Anny Seniuk do programu: **Krzysztof Opaliński**

Projekt plakatu: **Andrzej Kłosiński**

Kasa i foyer teatru są wynajmowane od **m.st. Warszawy – Dzielnicy Śródmieście**.

PREZES FUNDACJI

Krystyna Janda

CZŁONKOWIE RADY FUNDACJI

Marcin Gędziorowski, Magda Umer, Cezary Żak

DYREKTORKA FUNDACJI

KRYSTYNY JANDY NA RZECZ KULTURY

Alicja Przerazińska

KONTROLER FINANSOWY

Aleksander Szafrąński

SPECJALISTKA

DS. KSIĘGOWO-PLACOWYCH

Barbara Łotocka

ORGANIZACJA PRACY TEATRÓW

Jolanta Bielasta, Barbara Bogucka, Kinga Smolińska

KOORDYNACJA PRACY ARTYSTYCZNEJ

Ewa Ratkowska, Zuzanna Szostek

KOMUNIKACJA, PR I MARKETING

Edyta Bach, Jacek Rakowiecki

IMPRESARIAT

Klaudia Błazik, Iwona Gradkowska-Kosmala, Zuzanna Szostek

WYNAJMY

Kinga Smolińska

BIURO OBSŁUGI WIDZA

Tomasz Harlejczyk, Aleksandra Walasiak

KASA BILETOWA

Piotr Bajcar, Marika Cudak, Tomasz Harlejczyk, Tomasz Płacheta, Janina Staros, Aleksandra Walasiak

KIEROWNIK OBSŁUGI WIDOWNI

Krzysztof Wołyniec

PRODUCENCI WYKONAWCZY/INSPICJENCI

Klaudia Błazik, Magdalena Kłosińska, Cezary Margiela, Rafał Rossa

KIEROWNICY TECHNICZNI

Małgorzata Domańska (scenografia i kostiumy), Tomasz Przystępny, Tomasz Rusek (scena), Waldemar Zatorski

OŚWIETLENIE, AKUSTYKA I MULTIMEDIA

Michał Cacko, Tatiana Czabańska, Maciej Gendek, Marcin Głos, Paweł Nowicki, Rafał Piotrowski, Michał Suwiński, Michał Tatar, Waldemar Zatorski

OBSŁUGA SCENY

Piotr Bajcar, Łukasz Figa, Tomasz Przystępny, Tomasz Rusek, Andrzej Solis, Piotr Suwiński, Przemysław Świętochowski, Piotr Zwolak

FRYZJERZY/CHARAKTERYZATORZY

Anna Czerwińska, Hubert Grabowski, Katarzyna Marciniak, Zuzanna Szostek, Sylwia Wrzosek

GARDEROBIANE

Wiesława Kamińska, Ewa Klimaszewska, Maria Pińkowska, Anna Sokołowska

Dane teleadresowe

Teatr Polonia

ul. Marszałkowska 56
00-545 Warszawa
tel. 22 622 21 32

Och-Teatr

ul. Grójecka 65
02-094 Warszawa
tel. 22 589 52 00

Kasy biletowe czynne: pon.-sob.
od godz. 10:00, niedz. od godz. 12:00
do rozpoczęcia przedstawień.

bilety@teatrpolonia.pl oraz online
www.teatrpolonia.pl
bilety@ochteatr.com.pl oraz online
www.ochteatr.com.pl

TEATR POLONIA